

МОТИВАЦІЙНИЙ ЕФЕКТ УЧБОВОГО МАТЕРІАЛУ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Дейнека Світлана Олександрівна

викладач кафедри
англійської та німецької філології ПНПУ
імені В.Г. Короленка м. Полтава, Україна

Сосой Галина Станіславівна

старший викладач кафедри
англійської та німецької філології ПНПУ
імені В.Г. Короленка м. Полтава, Україна

Вступ. Існують можливості примусити студентів вчитися, але примусити їх вчитися із задоволенням можна тільки за допомогою формування у них відповідної мотивації. Причому до вивчення мотивації навчання потрібно підходити саме з погляду її формування. Результати вивчення мотивації можуть стати опорною точкою для побудови плану формування, розвитку або корекції мотиваційної сфери слухачів.

Зміни, які відбуваються у країні сприяють популяризації цілого ряду професій, в яких успішна діяльність багато в чому визначається володінням іноземними мовами. Володіння іноземними мовами для випускників різних спеціальностей – не тільки культурна, але й економічна потреба, виражена в готовності до спілкування і співпраці з діловими партнерами, встановлення ділових і особистих контактів.

Мета роботи. При вивченні мотивації навчання в цілому, а іноземним мовам зокрема, слід проаналізувати такі компоненти мотиваційної сфери, які можуть мати на неї істотний вплив, зокрема, мотиваційний ефект учбового матеріалу.

Сама структура навчальної мотивації багатозначна за змістом і різними формами. Студенти можуть гірше або краще вчитися, тому що хочуть або не хочуть отримати професію (професійна мотивація); набути нових знань та отримати задоволення від самого процесу пізнання (пізнавальні мотиви); після

закінчення вишу люди можуть прагнути мати більш високий заробіток (прагматичні мотиви); принести користь суспільству (широкі соціальні мотиви); затвердити себе і зайняти в майбутньому певне положення в суспільстві в цілому і в певному найближчому соціальному оточенні (мотиви соціального і особистісного престижу) та ін. [1]. Кожен з названих різновидів навчальної мотивації може мати в її загальній структурі домінуюче або підлегле значення і тим самим визначати той чи інший рівень індивідуальних досягнень у навчанні, а разом з ними обумовлювати і ступінь наближення до кінцевих цілей навчання.

Матеріали і методи. Під час дослідження було використано такі методи, як синтез, аналіз, узагальнення. Отримані результати свідчать, що для того, щоб мотиви знайшли відображення у діяльності, необхідна наявність відповідних умов, які забезпечують адекватність діяльності цілям. Особливо підкреслюючи величезне значення для навчально-пізнавального процесу, стійких мотивів і потреб слухачів в продуктивної пізнавальної діяльності, ми не можемо не відзначити, що в педагогічній практиці найчастіше приділяється недостатньо уваги до цілеспрямованого, систематичного формування пізнавального інтересу і мотивів студентів будь-якого віку. Ми вважаємо, що з метою збереження інтересу до предмета в основі процесу навчання іноземних мов повинна лежати цілеспрямована, взаємопов'язана діяльність викладача і студента, обумовлена інтересами і потребами останнього.

Результати і обговорення. Продумуючи прийоми педагогічного впливу при побудові заняття, педагоги повинні пам'ятати, що основну роль у підтримці інтересу і мотивації до вивчення іноземних мов повинна грати безпосередньо навчальна практична діяльність творчого, комунікативного характеру, яка сприяла б становленню позитивних емоцій, породжувала інтерес, формувала інтелектуальні потреби.

Учбовий матеріал повинен обов'язково нести нову інформацію, у світлі якої можуть бути осмислені минулі знання і досвід. Нове в знаннях повинне показувати обмеженість минулого знання і життєвого досвіду, показувати

знайомі об'єкти з нової сторони, з нової точки зору, показувати, що одних життєвих (емпіричних) спостережень абсолютно недостатньо для встановлення справжньої суті явища. Необхідно переконати слухачів, що придбаний досвід швидко застаріває або може бути спочатку невірним. Тому потрібно час від часу переоцінювати наявні знання, щоб виявляти невірну інформацію і коректувати свою діяльність. [3].

Інформаційно бідний матеріал не володіє мотиваційним ефектом, він не викликає і не формує позитивних стійких мотивів учбової діяльності. Тому навряд чи правильно роблять ті викладачі, які, виявивши неуспішність по будь-якому розділу програми, значно спрощують зміст учбового матеріалу, буквально «розжовують» всі складні питання і поняття. Такий шлях може дати лише тимчасовий успіх.

Для цього зміст учбового матеріалу повинен бути, звичайно, цілком доступний слухачам, повинен виходити із знань, що є у них, і спиратися на них, а також на життєвий досвід дорослої людини, щоб не бути «прописними істинами». В той же час необхідно зважати на специфіку аудиторії, професійну лексику, можливі пропуски в знаннях, непоінформованість і т. ін. Учбовий матеріал повинен бути достатньо складним. Якщо зміст учбового матеріалу не вимагає від слухачів роботи по його осмисленню і засвоєнню, то він не задовольнятиме, зокрема, потреби дорослих в постійному розвитку психічних функцій (пам'яті, мислення, уяви), не викликатиме яскравих емоцій (позитивних і негативних) і, отже, не задовольнятиме потреби в емоційному насиченні. [2].

Так, необхідно мати на увазі, що у більшості людей є потреба в постійній діяльності, у вправі окремих психічних функцій, зокрема пам'яті, мислення, уяви, потреба в нових враженнях, потреба в емоційному насиченні, тобто в повноцінному емоційному житті, в збалансованих позитивних і негативних емоціях.

Висновки. При розробці тематичних планів, планів окремих занять, при виборі учбового та ілюстративного матеріалу викладачі повинні завжди

враховувати характер потреб своїх слухачів, знати наявний рівень цих потреб і їх можливий розвиток з тим, щоб зміст учбового матеріалу, зміст окремих занять задовольняв наявним потребам слухачів і найбільшою мірою сприяв виникненню і розвитку необхідних для подальшої учбової діяльності нових потреб.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Григор'єва Т. Управління процесом мотивації навчання дорослих іноземним мовам URL : <http://eprints.zu.edu.ua>
2. Холмакова Ю. В. Мотивація до вивчення іноземних мов як феномен сучасної науки та практики. *Молодий вчений*. квітень. 2016. № 4.1. (31. 1). С. 104.
3. Dörnyei Zoltan. Motivation in second and foreign language learning. URL:https://www.academia.edu/2695399/Motivation_and_second_language_acquisition